

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 4. Vtrum Christus sit Caput Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ut aliena membra possit sibi vnire, suamque vitam & spiritum impertiri, & suum corpus efficere: quâ similitudine libentissimè vtitur Apostolus.

2
Christus non est membrum Ecclesia.
Dices; Si Christus est caput: ergo etiam est membrum Ecclesie. Respondeo; Quidam admittunt; & sic intelligit D. Thomas illud 1. ad Corinth. 12. v. 27. Vos estis Corpus Christi, & membra de membro. Sed melius negatur sequela: quia membrum ex sua ratione postulat, ut aliquid accipiat ab alijs membris; quod est cuiusdam imperfectionis, quæ non conuenit Christo, qui nihil à suis membris accipit. Hæc autem imperfectio non includitur in ratione capitis. Nec est absurdum, nomen speciei dici de aliquo metaphoricè, cui non conuenit nomen generis; quia fieri potest, ut nomen generis imperfectionem insinuet, quæ non ita designatur nomine speciei. Quò fit vt Christus dicatur Leo, non tamen bestia, vel brutum. Locus autem ille 1. ad Corinth. 12. Vos estis membra de membro, sic intelligi debet: Vos estis membra ab alijs membris dependentia: Nam populus ab Episcopis, Episcopi ab Apostolis, Apostoli à Christo pendet: iuxta illud ad Ephes. 4. v. 16. Ex quo totum corpus compactum & connexum, per omnem iuncturam submissionis &c.

3
Spiritus sanctus est Cor Ecclesia.
Obijcitur Secundò: Cor etiam habet vniuersalem influxum in omnia membra, etiam in ipsum caput: ergo Christus debet dici Cor Ecclesie potius quàm caput. Respondeo, Etsi etiam cor dici possit, non tamen potius quàm caput: tum, quia caput ex vfu linguarum, significat principem cuiusvis congregationis: tum, quia influxus capitis in membra, est nobilior, quàm influxus cordis: tum denique, quia caput habet manifestam eminentiam, influxum, & directionem reliquorum membrorum, cor autè occultam. Quam ob causam metaphora cordis, potius applicatur Spiritui sancto, qui Ecclesiam inuisibiliter viuificat, & regit.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus sit Caput hominum tantummodò quoad animas, An etiam secundum corpora?

4
Christi Corpus est etiam Caput hominum.
Respondeatur, Etiam secundum corpora est caput illorum. Ratio est, quia vita spiritalis, quæ à Christo tamquàm à capite in homines diffunditur, non sistit in anima; sed etiam in corpora dimanat: partim, quatenus bona opera, quæ ex gratia procedunt, per corpus administrantur; partim, quatenus animæ beatitudo in corpus redundabit. Vide D. Thomam. His adde, Christum etiam secundum corpus esse caput nostrum, & influere tum in animas, tum in corpora nostra: tum, quia Sacrificio corporis & sanguinis sui nos redemit, & vitam spiritalem promeruit; tum, quia in futura vita corpora nostra resuscitabit, eisque immortalitatem & claritatem impertiet; vt patet Ioan. 6. v. 54. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam: & ego resuscitabo eum in nouissimo die; nempe propter vnitatem corporis eius, quam habemus per sacram communionem.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus sit Caput omnium hominum?

5
Diversi. modè est Caput omnium hominum.
Respondeatur esse caput omnium hominum, exceptis damnatis; sed diuerso modo. Nam perfectissimè est caput hominum beatorum: his enim perfectissimam vitam spiritalem, idque inseparabiliter infundit. Deinde viatorum, qui fidem & charitatem, id est, sensum & motum ab ipso accipiunt; quamuis non perfectissimè, nec inseparabiliter. Tertio, eorum qui dumtaxat fidem habent. Quarto, qui nihil horum; sed capaces tamen sunt, & interdum quid præuium ad hæc accipiunt. Damnaati autem nihil tale ab ipso possunt accipere; & ideo nec actu, nec potestate sunt eius membra. Excipe dñ. natos.

D V B I V M.

Quomodo Christus vt Caput, vitam spiritalem in sua membra diffundat?

6
1. vt causa meritoria.
2. vt efficiens.
Respondeo; Primò, per modum merentis; quia omnibus secundum exactam iustitiam, hanc vitam spiritalem promeruit; etiam ijs, qui ante Incarnationem extiterunt: vnde etiam illorum Caput est. De quo vide Augustinum in Psal. 36. v. 25. in illud: Iunior fui, etenim senex. Secundò, per modum causæ efficientis, & quodammodo principalis, sed respectu illorum qui post Incarnationem extiterunt: Nam suâ autoritate, quibus, quando, & quantum vult, de suis donis largitur; siue humanitas physicè concurrat ad gratiæ productionem, siue non. Et hoc vult D. Thomas art. 1. ad 1. Et colligitur aperte ad Ephes. 4. v. 7. Vnicuique data est gratia secundum mensuram donationis Christi. Ioan. 5. v. 21. Sicut Pater suscitauit mortuos & viuificauit, ita Filius quos vult viuificat. Sicut enim à diuinitate pendet totus ordo rerum naturalium; ita à Christi humanitate, pendet totus ordo donorum supernaturalium in genere humano.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Christus sit Caput Angelorum?

7
Christus est Caput Angelorum, quia illorum Princeps.
Respondeatur affirmatiuè. Notandum est, Christum secundum humanam naturam etiam esse Caput Angelorum; non tamen ita strictè & propriè vt hominum: quia non infundit illis vitam spiritalem. Vnde angelica multitudo non propriè dicitur corpus Christi, aut Ecclesia Christi: nec Angeli propriè sunt Christi membra, aut Christi sponsa; vt rectè docet Scotus in 4. dist. 49. q. 4. art. 2. Sed laxiore metaphora dicitur illorum Caput, quatenus passim in Scripturis caput vocatur, is qui est Princeps. vt 1. Regum 15. v. 17. vbi Samuel ait Saùli: Caput in tribus Israël factus es. 1. Corinth. 12. & ad Ephes. 5. v. 23. Vir est Caput mulieris. Christus enim secundum naturam humanam est Princeps omnium Angelorum; & hac ratione dicitur illorum caput.

ad Ephes. 1. Probatur Primò, ex Scripturis. Ad Ephes. 1. v. 20. *Suscitans eum à mortuis, & constituens ad dexteram suam in caelestibus, supra omnem principatum & potestatem, & virtutem, & Dominationem, & omne nomen, quod nominatur, non solum in hoc saeculo, sed etiam in futuro; & omnia subiecit sub pedibus eius.* Ad Coloss. 2. v. 10. *Estis in illo repleti, qui est caput omnis principatus & potestatis, in quo & circumcisi estis.*

Hilarinus. Probatur Secundò, Ex Patribus: Hilarius in Psal. 139. sub finem: *Vt enim, ait, omnibus sanctis caput est Christus, ita omnibus iniquis caput est diabolus.*

Hieron. D. Hieronymus in cap. 1. ad Ephes. in fine dicit illa verba: *Ipsam dedit Caput super omnia membra Ecclesiae; (ita enim legit) posse intelligi de Ecclesia, non solum hominum, sed etiam Angelorum. Quamuis reuerà ibi Ecclesia propriè sumatur pro Ecclesia hominum; vt patet ex sequentibus.* D. Augustinus in Psal. 36. *Vt esset ipse caput totius Ciuitatis Hierusalem, omnibus connumeratis fidelibus ab initio vsque ad finem: adiunctis etiam legionibus Angelorum, vt fiat vna Ciuitas sub vno Rege.*

8 Probatur Tertiò, Ratione. Prima ratio est, Quia tota congregatio ex Angelis & hominibus constans, est vna Ciuitas: vt patet ad Hebr. 12. v. 22. *Accessistis ad Sion montem Sanctum, & Ciuitatem Dei viuentis Hierusalem caelestem, & multorum milium Angelorum frequentiam, & Ecclesiam primitiuorum.* Idè patet Apoc. 21. Vnde Angeli dicuntur nostri conserui Apoc. 19. v. 10. & 22. v. 9: ergo oportet vt habeant vnum caput, & vnum principem: Caput, inquam, non solum extrinsecum & diuersi generis, Sicut Deus; sed etiam quantum fieri potest simile, & eiusdem generis.

Quomodo Vim Capitis in eos exercet. Secunda ratio est, Ex proprietatibus Capitis. Caput enim in homine dicitur quod est perfectius ceteris membris, vtpote continens omnes sensus, idcirco etiam in eminentiori loco constitutum est. Deinde vim illis infundit, eaque regit: atqui hæc conueniunt Christo homini, etiam quodam modo ad Angelos: Nam continet omnem perfectionem supernaturalem omnium Angelorum. Deinde influit etiam in illos: Primò, eos illuminando, vt docet Dionys. cap. 7. caelestis hierarchie. Secundò, conferendo illis quemdam honorem, dum illorum ruinas instaurat: quod indicat Apostolus ad Ephes. 1. v. 10. dum ait in Christo *instaurari omnia, quæ in caelo, & quæ in terra sunt*, iuxta interpretationem Latinorum. Vide Augustinum in Enchiridio cap. 62. & Anselmum in hunc locum. Tertiò, conferendo illis magnum incrementum gloriæ accidentalitatis siue secundariæ. Nam Christus totius gloriæ accidentalitatis illis est causa; quæ consistit, partim in contemplatione humanitatis eius, vt docet Chrysostr. hom. de Ascensione Domini tom. 3. vbi ait, Angelos ex Christi contemplatione maximam capere letitiam; partim in gaudio quod nascitur ex peccatorum conuersione, suarumque sedium instauracione, vt docet Bernardus serm. 68. in Cantica. Et Theodoret. in 1. cap. ad Ephes. Quartò; Angelos gubernandis, *Omnes enim sunt administratores spiritus, missi in ministerium propter eos, qui hereditatem capiunt salutis.* ad Hebræos 1. v. 14. Atqui ad Christum pertinet dispensare omnia quæ ad hominum salutem pertinent: quare & præcipere Angelis, eosque ad hominum custodiam dirigere.

Dices, de ratione capitis est, vt sit homogeneum

cum ijs, quorum est caput: atqui Christus non est similis nature cum Angelis: ergo &c. Respondet: Christum habere sufficientem similitudinem cum Angelis, vt sit illorum caput: quia potissimum est caput secundum animam; & sic conuenit cum ipsis in eodem gradu nature, scilicet intellectualis. Sicut Lucifer est caput omnium malorum etiam hominum: Et homo est Rex Bestiarum. Non enim hæc agimus de strictâ Capitis ratione, sed de laxiore acceptione, vt dictum est.

D V B I V M.

Vtrum Christus sit Caput Vniuersi?

9 Respondeo: Esse caput vniuersi, & omnium creaturarum. Probatur Primò, Matth. vlt. *Data est mihi omnis potestas in Cælo & in Terra: atqui hoc nihil est aliud, quam esse Caput & Principem omnium, qui sunt in cælo, & in terra.* Ad Philip. 2. v. 9. *Donauit illi nomen quod est super omne nomen, vt in nomine I. E. S. V. omne genu flectatur; caelestium, terrestrium, & inferorum.* Psal. 8. v. 8. *Omnia subiecisti sub pedibus eius.* Quod de omni creatura interpretatur Apostolus ad Hebr. 2. loquens de Christo. Idem probari potest Apoc. 5. vbi solus Agnus dignus inuentus est aperire librum, & solvere septem signacula eius, id est, habere potestatem exequendi omnia, quæ ad mundi gubernationem, vsque in finem pertinent.

Probatur Secundò, Quia conditiones capitis Christo conueniunt, respectu totius creaturæ: Nam est omni creaturæ ratione donorum gratiæ excellentior; & habet quemdam influxum in omnem creaturam, licet non eundem in homines & Angelos; patet ex dictis. In damnatos, non habet amplius vllum influxum gratiæ: addicit tamen pœnis, & immittit illis terrorem, & cogit vt credant & contremiscant: denique potest illis imperare. In creaturas autem irracionales habet influxum, quia habet potestatem gubernandi, illisque vtendi prout expedit ad salutem electorum: tum, quia in fine mundi illas perficiet, prout conueniens erit statui glorioso. Indicat hoc Apostolus ad Roman. 8. v. 22. *Omnis creatura ingemisit & parturit vsque adhuc &c.* Quod autè quidam aiunt Deum influere esse naturale in omnes creaturas per Christi humanitatem; prorsus à ratione est alienum.

ARTICVLVS V.

Vtrum Gratia Christi, quæ est Caput Ecclesie, sit eadem cum habituali?

10 Respondetur esse eadem. Et probatur Ioan. 1. vers. 16. *De plenitudine eius nos omnes accepimus.*

Notandum est, dignitatem capitis non addere Christo aliquam perfectionem realem, distinctâ à gratia vniuersi donis que habitualibus, sed tantum quid morale. Sicut esse Doctorem, supra scientiam nihil addit, nisi potestatem moralem docendi, & quandam dignitatem. Et hoc est quod hic intendit D. Thomas, & docent passim Doctores dist. 13. Probatur, quia cum Christus dicitur Caput, nihil significatur aliud, quam ipsum habere